

Súd: Okresný súd Bardejov
Spisová značka: 7Csp/3/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8221200034
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 05. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Lajoš
ECLI: ECLI:SK:OSBJ:2021:8221200034.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bardejov sudcom JUDr. Romanom Lajošom v spore žalobcov: 1. U. Y., M.. X.X.XXXX, XXX XX Q. XX, 2. L. Y., M.. XX.XX.XXXX, XXX XX Q. XX, zastúpených: Mgr. Matúš Macko, advokát, Karpatská 804/10, 089 01 Svidník, proti žalovanému: Poštová banka, a.s., Dvořákovo nábřeží 4, 811 02 Bratislava, IČO: 31 340 890, zastúpenému: Advokátska kancelária RELEVANS s.r.o., Dvořákovo nábřeží 8A, 811 02 Bratislava, IČO: 47 232 471, o vydanie bezdôvodného obohatenia v sume 466,18 Eur s prísl. a o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok takto

rozhodol:

I. Žalovaný je p o v i n n ý vydať žalobcom v 1. a 2. rade spoločne a nerozdielne bezdôvodné obohatenie vo výške 466,18 Eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 466,18 Eur od 20.1.2021 do zaplataenia, to všetko v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

II. Nárok na určenie, že zmluvná podmienka uvedená v časti [2], bode [2.2] zmluvy o spotrebiteľskom úvere lepšia splátka č. XXXXXXXXXXX z 15.6.2015 uzavretej medzi žalobcami v 1. a 2. rade a žalovaným v znení: „S poskytnutým úverom súvisia nasledujúce poplatky: ... 1.Upomienka pri omeškaní splátky: 10,- € 2. Upomienka pri omeškaní splátky: 25,- € ...“ a na určenie, že zmluvná podmienka uvedená v časti [2], bode [2.17] zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXX z 15.06.2015 uzavretej medzi žalobcami v 1. a 2. rade a žalovaným v znení: „Dlžník/Spoludlžník súhlasí, aby sa ich platby započítavali v nasledujúcom poradí: a) poplatky podľa ZoÚ, b) úrok z omeškania, c) zmluvný úrok z Úveru, d) splátka istiny úveru, pričom platí, že v prípade viacerých pohľadávok Banky voči Dlžníkovi/Spoludlžníkovi sa platby Dlžníka/Spoludlžníka započítavajú najskôr na pohľadávky skôr splatné.“, sú neprijateľné a z tohto dôvodu neplatné s príslušenstvom vylučuje na samostatné konanie.

III. Žalobcom v 1. a 2. rade voči žalovanému priznáva v týmto rozsudkom rozhodnutej časti nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, o výške ktorého rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

odôvodnenie:

1. Žalobcovia v 1. a 2. rade sa žalobou doručenou tunajšiemu súdu dňa 7.1.2021 domáhali vydania bezdôvodného obohatenia v sume 466,18 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 466,18 Eur od druhého dňa po doručení žaloby žalovanému do zaplataenia, určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky uvedenej v článku 2., bode 2.2. zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXX, z 15.6.2015, v znení: „S poskytnutým úverom súvisia nasledujúce poplatky: 1. Upomienka pri omeškaní splátky: 10,- € 2. Upomienka pri omeškaní splátky: 25,- €“, ako aj zmluvnej podmienky uvedenej v článku 2. bode 2.17. zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXX z 15.6.2015, v znení: „Dlžník/Spoludlžník súhlasí, aby sa ich platby započítavali v nasledujúcom poradí: a) poplatky podľa ZoÚ, b) úrok z omeškania, c) zmluvný úrok z Úveru, d) splátka istiny úveru, pričom platí, že v prípade viacerých

pohľadávok Banky voči Dlžníkovi/Spoludlžníkovi sa platby Dlžníka/Spoludlžníka započítavajú najskôr na pohľadávky skôr splatné.“ a náhrady trov konania.

2. Podanú žalobu odôvodnili skutočnosťou, že so žalovaným uzatvorili zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXX z 15.6.2015 (ďalej aj len „zmluva“), na základe ktorej poskytol žalovaný žalobcom v 1. a 2. rade úver v sume 10 000,- Eur, ktorý sa zaviazali žalovanej zaplatiť v 108 mesačných splátkach vo výške po 180,10 Eura, s konečnou splatnosťou úveru 25.6.2024. V zmluve bola uvedená ročná úroková sadzba vo výške 14,90%, ročná percentuálna miera nákladov (ďalej len „RPMN“) vo výške 16,00% a priemerná RPMN vo výške 11,53%. Vo vzťahu k označenej zmluve prezentovali názor, že označená zmluva neobsahuje správny údaj o výške RPMN, ktorý je v zmluve uvedený vo výške 16,00%, pretože hodnota RPMN sa vypočítava zo vzorca na výpočet RPMN a správna výška RPMN podľa internetovej kalkulačky zverejnenej na oficiálnom webe Ministerstva financií SR je 17,90%. Ďalej v zmluve je nesprávne uvedená celková čiastka, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť 18 277,64 Eura, pretože žalobcovia v 1. a 2. rade mali na úver v skutočnosti zaplatiť sumu 19 450,80 Eur (výška mesačnej splátky 180,10 Eur x počet splátok 108) v súvislosti s čím poukázal na rozsudok Krajského súdu Prešove, sp. zn. 3Co/140/2018, z 13.11.2018. Pretože označená zmluva o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXX z 15.6.2015 neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a/, f/ a k/ zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“) a tiež neobsahuje správny údaj o RPMN, považovali predmetný úver podľa § 11 ods. 1 písm. b) a d) zákona o spotrebiteľských úveroch za bezúročný a bez poplatkov. Rozdiel medzi žalobcami v 1. a 2. rade realizovanými platbami na splatenie úveru, t.j. 10 466,18 Eura (540,30 Eura splátkami a 9 925,88 Eura úverom č. XXXXXXXXXXXX, z 30.9.2015, ktorý taktiež poskytol žalovaný) a výškou úveru 10 000,- Eur, teda sumu 466,18 Eura preto žalovali ako bezdôvodné obohatenie, ktoré má byť žalovaný zaviazaný vydať. Tvrdili, že o skutočnosti, že sa žalovaný na ich úkor bezdôvodne obohatil sa dozvedeli od Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS v januári 2019, čo preukazovali pripojeným potvrdením. S poukazom na rozsudky Krajského súdu v Prešove sp. zn. 1Co/46/2019 z 28.1.2020, sp. zn. 3CoCsp/29/2020 z 29.9.2020, sp. zn. 8Co/138/2019, z 20.8.2020 a sp. zn. 18Co/172/2018 z 20.1.2020 vo vzťahu k objektívnej premlčacej dobe tvrdili, že súdy opakovane posúdili konanie dodávateľov, ktorí porušujú spotrebiteľské právo, ako úmyselné konanie, vedúce k ich bezdôvodnému obohateniu na úkor spotrebiteľov, čo má za následok desaťročnú objektívnu premlčaciu dobu. K napadnutým zmluvným podmienkam poukazovali na formulárový charakter zmluvy, nevedomosť o nich, ako aj nedostatok vysvetlenia ich dôsledkov, ďalej ich hrubú nevyváženosť, pretože nerešpektujú oprávnený ekonomický záujem spotrebiteľa splatiť čo najskôr istinu úveru, ktorá je základom pre úročenie pohľadávky, ale pripúšťa v tak závažnej otázke akou je rozhodovanie o účele platby spotrebiteľa svojvoľné rozhodovanie dodávateľa o výške nielen príslušenstva, ale v konečnom dôsledku aj o výške samotnej istiny. Mali za to, že v dôsledku toho sa vzťah v otázke plnenia stáva pre spotrebiteľa netransparentným a konanie dodávateľa nepredvídateľným. Pri nezaplatení splátok úveru môže veriteľ uplatniť stratu výhody splátok a môže tak udržiavať základ pre narastanie úrokov z omeškania zo stále nezaplatenej istiny splátky. Jasnú prioritu vôle spotrebiteľa potvrdzuje aj znenie ustanovenia § 566 ods. 2 Občianskeho zákonníka, od ktorého sa napadnutá zmluvná podmienka v rozpore s ustanovením § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka odchyľuje a zhoršuje tak jeho postavenie a je i z tohto dôvodu neprijateľnou.

3. Žalovanému bola žaloba doručená 18.1.2021. Vo svojom vyjadrení z 25.1.2021 uviedol, že popiera skutočnosti tvrdené žalobcami v 1. a 2. rade v žalobe a voči uplatnenému nároku vznáša námietku premlčania v subjektívnej a objektívnej premlčacej dobe. Poukázal na to, že žalobcovia v 1. a 2. rade splatili dlh zo zmluvy o úvere už dňa 30.9.2015, avšak žalobu súdu doručili až dňa 5.1.2021, pričom 3 ročná objektívna premlčacia doba uplynula ešte dňa 30.9.2018. V spornej veci totiž nie je možné aplikovať ustanovenia o 10-ročnej objektívnej premlčacej dobe, nakoľko zo strany žalovaného absentoval akýkoľvek úmysel obohatiť sa, k čomu poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „NS SR“) sp. zn. 1 Cdo 238/2017 z 18.10.2018, podľa ktorého samotné všeobecné skutočnosti (fakty) o profesionálnom podnikateľskom postavení týchto subjektov v oblasti poskytovania úverov a doterajšia súdna prax týkajúca sa ochrany spotrebiteľov v obdobných prípadoch samé o sebe nemôžu bez ďalšieho zakladať nepriamy úmysel tohto subjektu (veriteľa). Preto je v jednotlivých prípadoch nutné dôsledne skúmať vôľovú a vedomostnú zložku zavinenia aplikujúc analógiu podľa trestného práva hmotného pri právnom posúdení formy zavinenia, a to s dôrazom na čas konania protiprávneho úkonu, resp. získania neoprávneného majetkového prospechu. Žalobca musí preukázať, že v čase kedy došlo k obohateniu, mal žalovaný úmysel získať majetkový prospech na jeho úkor. V

prípade nepreukázania úmyslu žalovaného (vedomostnej aj vôľovej zložky úmyslu) musí byť aplikovaná všeobecná trojročná objektívne lehota. Predmetný právny názor pritom predstavuje súčasť ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, nakoľko obdobným spôsobom ako vo veci 1 Cdo 238/2017 rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky aj uznesením sp. zn. 4 Cdo 219/2019 z 21. októbra 2020. Išlo pritom o vec týkajúcu sa priamo žalovaného a takmer totožnej skutkovej situácie, kde Najvyšší súd Slovenskej republiky v plnom rozsahu poukázal na závery skoršieho svojho rozhodnutia. Prezentoval názor, že rozhodnutia, na ktoré sa odvolávajú žalobcovia v 1. a 2. rade je v priamom rozpore s uvedenou ustálenou rozhodovacou praxou dovolacieho súdu. K otázke posúdenia plynutia subjektívnej premlčacej doby ďalej poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 67/2011 na podklade ktorého v podstatnom tvrdil, že to, kedy sa sporová strana dozvedela o tom, ako jej nárok vyplývajúci zo skutkových okolností možno právne kvalifikovať, nie je pri posudzovaní okamihu začatia plynutia subjektívnej premlčacej doby vôbec relevantné a sporová strana sa dozvie o vzniku bezdôvodného obohatenia vtedy, keď skutočne zistí skutkové okolnosti, na základe ktorých môže podať žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia. Preto podľa názoru žalovaného subjektívna premlčacia doby začala žalobcom v 1. a 2. rade plynúť uhradením tej ktorej splátky v časti týkajúcej sa úroku, nakoľko už v tomto čase mali žalobcovia v 1. a 2. rade nevyvrátiteľne všetky vedomosti o obsahu právnych predpisov, o tom, že zmluva údajne neobsahuje určité náležitosti ako aj o tom, že žalovanému platia nad rámec poskytnutej istiny. Namietal tiež žalobné tvrdenie o absencii údajov o dobe trvania zmluvy, keďže zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere je presne uvedený dátum konečnej splatnosti úveru (25.6.2024) a rovnako bol uvedený aj počet mesačných splátok a deň splatnosti každej splátky. Vyhlásil, že doba trvania zmluvy a dátum konečnej splatnosti boli v danom prípade totožným údajom, k záveru ktorému poukázal aj na rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 41Co/10/2018 zo 16.8.2018. Druh úveru vyplýva priamo z jej označenia - t.j. že ide o zmluvu o spotrebiteľskom úvere lepšia splátka. Namietali aj tvrdenie žalobcov v 1. a 2. rade o nesprávnom údajom o ročnej percentuálnej miere nákladov poukazom na body 2.13 zmluvy o spotrebiteľskom úvere a bodu 7.1. Obchodných podmienok pre spotrebiteľské úvery, z ktorých má vyplývať dobrovoľnosť poistenia úveru a nie jeho nevyhnutnosť. Preto poplatok za poistenie je súčasťou splátky ale nie je súčasťou celkových nákladov úveru a teda ani RPMN. Ak spotrebiteľ nemusí úver poistiť, aby ho získal, nie je zákonom [v tomto smere citoval § 2 písm. g) zákona o spotrebiteľských úveroch] daná povinnosť započítať náklady na poistné do celkových nákladov úveru. V prospech platnosti žalobcami v 1. a 2. rade napadnutých zmluvných podmienok argumentoval, že poplatky za upomienky predstavujú skutočnú náhradu nákladov, ktoré vznikajú žalovanému v súvislosti s omeškaním dlžníka, najmä náklady banky za vyhotovenie a zaslanie upomienky, náklady spojené so zasielaním informácií do spoločného úverového registra, sledovaním ďalšieho správania dlžníka a podobne. Takýto poplatok predstavuje okrem náhrady nákladov banky aj službu dlžníkovi v tom, že tento je v dostatočnom časovom predstihu informovaný o omeškaní a o následkoch nesplácania úveru (vyhlásenie mimoriadnej splatnosti a pod.) a môže negatívne následky nesplácania úveru včas odvrátiť. Poukázal na to, že právny poriadok Slovenskej republiky (nariadenie č. 87/1995 Z. z.) stanovuje vo vzťahu k spotrebiteľovi hornú hranicu sankcie za omeškanie (tieto nesmú spolu prevýšiť priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov naposledy zverejnenú podľa osobitného predpisu pred vznikom omeškania o viac ako 10 percentuálnych bodov ročne a súčasne trojnásobok úrokov z omeškania podľa tohto nariadenia vlády), preto k porušeniu právnych predpisov, konkrétne nariadenia č. 87/1995 Z. z. stanovením poplatku 10,- Eur za prvú upomienku a 25,- Eur za druhú upomienku dôjsť nemohlo. Vo vzťahu k zmluvnej podmienke vyjadrenej v bode 2.17 zmluvy o spotrebiteľskom úvere s poukazom na § 53 ods. 1 a 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník mal za to, že ide o individuálne dojednanú zmluvnú podmienku, nakoľko žalobcovia v 1. a 2. rade sami v zmluve o úvere vyjadrili zaškrtnutím príslušného políčka súhlas s touto podmienkou. Na podporu tohto názoru poukázal na uznesenie NS SR sp. zn. 3 Cdo 80/2017 z 26.7.2018. Vzhľadom k tomu, že od ukončenia zmluvného vzťahu už prešla enormne dlhá doba podstatne prekračujúca premlčaciu dobu (zmluvný vzťah medzi stranami sporu zanikol splatením úveru pred viac ako piatimi rokmi), prezentoval názor, že podľa žalovaného nemožno s takto dlhým časovým odstupom pristúpiť k určeniu neprijateľnej podmienky, pretože u žalobcov v 1. a 2. rade neexistuje aktuálny stav objektívnej hrozby a to aj s poukazom na to, že právo patrí bdelym, kde túto zásadu je potrebné primerane aplikovať aj na spotrebiteľské vzťahy.

4. S poukazom na § 297 písm. b) zákona č. 160/2015 z. z. Civilný sporový poriadok, v zmysle ktorého pojednávanie v spotrebiteľských sporoch nie je potrebné nariaďovať ak ide iba o otázku jednoduchého právneho posúdenia veci, skutkové tvrdenia strán nie sú sporné a hodnota sporu bez príslušenstva neprevyšuje 1 000,- Eur, konajúci súd spor prerokoval bez nariadenia pojednávania, keďže žalovaná

suma uvedenú hranicu nepresahovala a vyjadrenia strán a zabezpečené listinné dôkazy súd vzhliadol za postačujúce pre svoje rozhodnutie.

5. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s listinnými dôkazmi, a to zmluvou o spotrebiteľskom úvere lepšia splátka z 15.6.2015, výpisom z úverového účtu č. XXXXXXX-XXXXXXXXXX zo 4.7.2018, prehlásením Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS z 8.1.2019, sadzovníkom poplatkov žalovaného účinným od 1.5.2015, Obchodnými podmienkami pre spotrebiteľské úvery účinnými od 13.6.2015 a ostatným obsahom spisu, pričom zistil nasledovný skutkový stav.

6. Medzi stranami nie je sporné, že žalobcovia v 1. a 2. rade a žalovaný uzatvorili 15.6.2015 zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX, ktorej predmetom bolo poskytnutie spotrebiteľského úveru vo výške 10 000,- Eur. Zo základných údajov v zmluve vyplýva, že úroková sadzba bola dohodnutá vo výške 14,90%, výška mesačnej splátky v sume 180,10 Eur, náklady spojené s poistením 10,10 Eur, RPMN úveru: 16,00, priemerná RPMN na trhu 11,53, odplata 16,11, najvyššia prípustná hodnota odplaty 23,06, celková čiastka úveru: 18 277,64 Eur, dátum prvej splátky: 25.7.2015, dátum každej ďalšej splátky k 25. dňu v mesiaci, dátum konečnej splatnosti úveru. 25.6.2024, počet mesačných splátok: 108, druh spotrebiteľského úveru: úver.

7. Podľa časti [2], bode [2.2] zmluvy s poskytnutým úverom súvisia nasledujúce poplatky: 1. upomienka pri omeškaní splátky vo výške 10,- € a 2. upomienka pri omeškaní splátky vo výške 25,- €.

8. Podľa časti [2], bode [2.3] zmluvy banka poskytuje Dlžníkovi úver predovšetkým na splatenie predchádzajúceho/-ich Závazku/-ov. Dlžník je povinný Závazok/-ky splatiť v súlade s podmienkami uvedenými v tejto ZoÚ a v Obchodných podmienkach pre spotrebiteľské úvery [OP], v opačnom prípade je Banka oprávnená požadovať predčasné splatenie celého úveru poskytnutého v zmysle ZoÚ vrátane príslušenstva.

9. Podľa časti [2], bode [2.8] zmluvy právne vzťahy neupravené ZoÚ sa riadia OP a VOP, ktoré tvoria neoddeliteľnú súčasť ZoÚ a právnym poriadkom Slovenskej republiky.

10. Podľa časti [2], bode [2.17] zmluvy Dlžník/Spoludlžník súhlasí, aby sa ich platby započítavali v nasledujúcom poradí: a) poplatky podľa ZoÚ, b) úrok z omeškania, c) zmluvný úrok z Úveru, d) splátka istiny úveru, pričom platí, že v prípade viacerých pohľadávok Banky voči Dlžníkovi/Spoludlžníkovi sa platby Dlžníka/Spoludlžníka započítavajú najskôr na pohľadávky skôr splatné. Nadväzne na tento text je zaškrtnutá samostatná kolónka s označením áno.

11. Podľa časti VI. bodu 6.1 obchodných podmienok pre spotrebiteľské úvery dlžník je povinný splácať poskytnutý úver v pravidelných mesačných anuitných splátkach zahrňujúcich splátku istiny a úrokov a v prípade Poistenia úveru Dlžník spolu s mesačnými anuitnými splátkami uhrádza aj náklady spojené s Poistením v termínoch a vo výške dohodnutých v zmluve o úvere.

12. Podľa časti VI. bodu 6.8 obchodných podmienok pre spotrebiteľské úvery ak Dlžník/Spoludlžník je v omeškaní s platením čo i len jednej splátky alebo jej časti, banka je oprávnená vyhlásiť úver za predčasne splatný.

13. Podľa prehlásenia Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS z 8.1.2019, žalobcovia v 1. a 2. rade boli pri osobnom stretnutí dňa 7.1.2019 informovaní, že zmluva o úvere č. XXXXXXXXXX z 15.6.2015 je podľa ich názoru zmluvou bezúročnou a bezpoplatkovou a že obsahuje aj neprijateľné podmienky. Žalobcovia v 1. a 2. rade boli podľa prehlásenia označeným združením informovaní o tom, že ak im veriteľ poskytol úver vo výške 10 000,- Eur a na jeho splatenie uhradili sumu 10 466,18 Eur, došlo k bezdôvodnému obohateniu na strane veriteľa o sumu 466,18 Eur a majú právo súdnou cestou sa domáhať vydania tejto sumy ako bezdôvodného obohatenia. Žalobcom v 1. a 2. rade bolo podľa potvrdenia odporučené obrátiť sa ohľadom právnych služieb na advokáta, ktorý by posúdil právnu stránku veci.

14. Z doloženého výpisu z úverového účtu vyplýva, že k čerpaniu úveru žalobcami v 1. a 2. rade došlo dvoma platbami dňa 15.6.2015 (v sume 4 137,17 eur a v sume 5 862,83 Eur). Na splatenie úveru žalobcovia v 1. a 2. rade 15.7.2015 zaplatili sumu 180,10 Eur, 25.8.2015 sumu 180,10 Eur, 25.9.2015

sumu 180,10 Eur a 30.9.2015 sumu 9 925,88 Eur. Opísanými platbami bola zaplatená istina v sume 10 000,- Eur, úroky v sume 435,88 Eur a poplatky v sume 30,30 Eur.

15. Podľa súhrnných informácií o údajoch o novoposkytnutých spotrebiteľských úveroch veriteľmi za 1. štvrtrok 2015 (stav ku dňu 31.3.2015), údaje ktoré boli platné aj ku dňu podpisu zmluvy, priemerná RPMN nezabezpečených spotrebiteľských úverov s dobou splatnosti od 5 až do 10 rokov vo výške viac ako 6 500,- Eur bola vykázaná vo výške 10,39%.

16. Podľa § 52 ods. 1 a 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy (ďalej len „Občiansky zákonník“), spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

17. Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

18. Podľa § 54 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon alebo osobitné predpisy na ochranu spotrebiteľa priznávajú, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

19. Podľa § 39 Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

20. Podľa § 107 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil (subjektívna lehota). Najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo. (objektívna lehota).

21. Podľa § 451 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať. Bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

22. Podľa § 456 Občianskeho zákonníka, predmet bezdôvodného obohatenia sa musí vydať tomu, na úkor koho sa získal. Ak toho, na úkor koho sa získal, nemožno zistiť, musí sa vydať štátu.

23. Podľa § 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom v čase uzavretia spotrebiteľskej zmluvy (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“), na účely tohto zákona sa rozumie:

- a) spotrebiteľom fyzická osoba, ktorá nekoná v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania,
- b) veriteľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti,
- d) zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom.

24. Podľa § 9 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti:

- a) druh spotrebiteľského úveru,
- b) obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko, miesto podnikania alebo adresu trvalého pobytu a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o fyzickú osobu; ak je spotrebiteľský úver ponúkaný alebo zmluva o spotrebiteľskom úvere uzavieraná prostredníctvom finančného agenta, zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje aj údaje o ňom v rozsahu údajov ako u veriteľa, podľa toho, či ide o finančného agenta právnickú osobu alebo fyzickú osobu,
- c) adresu veriteľa, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť,
- d) meno, priezvisko, dátum narodenia, rodné číslo a adresu trvalého pobytu spotrebiteľa,
- e) identifikáciu osoby, ktorej vlastnícke právo k tovaru alebo službe neprechádza na spotrebiteľa okamihom odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva k tomuto tovaru alebo službe spotrebiteľom,
- f) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru,
- g) celkovú výšku a konkrétnu menu spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie,
- h) opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, a cenu tovaru alebo služby, ak ide o spotrebiteľský úver vo forme odloženej platby za tovar alebo poskytnutú službu alebo ak ide o zmluvu o viazanom spotrebiteľskom úvere,
- i) úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny; ak sa za rôznych podmienok uplatňujú rôzne úrokové sadzby spotrebiteľského úveru, uvádzajú sa tieto informácie o všetkých uplatniteľných úrokových sadzbách spotrebiteľského úveru,
- j) odplatu podľa osobitných predpisov,
- k) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov,
- l) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priraďovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia, ...
- z) priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnú k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejnenú podľa § 21 ods. 2 za príslušný kalendárny štvrtrok; platnou priemernou hodnotou ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver pri zmluvách o spotrebiteľskom úvere uzatvorených do 15 kalendárnych dní po zverejnení priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov za príslušný kalendárny štvrtrok je priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver za predchádzajúci kalendárny štvrtrok.

25. Podľa § 11 ods. 1 písm. b) zákona o spotrebiteľských úveroch poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až l), s), z) a aa).

26. Zmluva o spotrebiteľskom úvere uzavretá žalobcami v 1. a 2. rade so žalovaným dňa 15.6.2015 je nepochybne spotrebiteľskou zmluvou, nakoľko žalovaný pri jej uzatváraní vystupoval v postavení dodávateľa a konal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti a žalobcovia v 1. a 2. rade boli spotrebiteľmi, keďže nekonali v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

27. Po preskúmaní jej obsahových náležitostí s dôrazom na náležitosti vyžadované § 9 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch súd zistil, že uzavretá úverová zmluva má nedostatky, ktoré odôvodňujú záver o jej bezúročnosti a bezpoplatkovosti. Podľa § 9 ods. 2 písm. f) zákona o spotrebiteľských úveroch je podstatnou náležitosťou zmluvy o spotrebiteľskom úvere doba trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru. V danom prípade zmluva obsahuje len dátum konečnej splatnosti úveru (25.6.2024), nie však dojednanie o dobe trvania zmluvného vzťahu. Ide o odlišné pojmy, konečný termín splatnosti spočíva v dátume, kedy nastane plná splatnosť úveru, resp. jeho poslednej splátky, zatiaľ čo doba trvania zmluvy vyjadruje obdobie, počas ktorého sú zmluvné strany zmluvou viazané. Môže presahovať termín konečnej splatnosti, ale nemusí ho ani dosiahnuť, pokiaľ vzájomné záväzky účastníkov zmluvy zaniknú skôr, ako nastane podľa zmluvy predpokladaná konečná splatnosť úveru. Preto „dobu trvania“ zmluvy možno vyjadriť relevantne iba určením časového

obdobia (napr. aj počtom týždňov, mesiacov a pod. alebo vymedzením skutočností, ktoré pokiaľ nastanú, spôsobia zánik zmluvného vzťahu. Takéto vymedzenie doby trvania zmluvy však v danom prípade absentuje, pretože v zmluve uvedený text nemožno nijako gramaticky ani iným výkladom vyložiť tak, že obsahuje riadne uvedenie „doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere“. Z okolností prípadu vyplýva, že žalobcovia v 1. a 2. rade spotrebiteľský úver zaplatili už 30.9.2015, čím došlo k splneniu ich záväzku voči žalovanému skôr, ako nastala v zmluve dohodnutá konečná splatnosť úveru. Je nepochybné, že doba trvania zmluvy bola v tomto konkrétnom prípade kratšia, ako v zmluve uvedený dátum konečnej splatnosti a teda, že nastala situácia, ktorú ustanovenia zmluvy neupravujú, hoci práve prostredníctvom tejto zákonom vyžadovanej náležitosti mala byť táto situácia výslovne upravená. Z textu zmluvy v skutočnosti vyplýva len dátum plnej splatnosti úveru (t.j. termín konečnej splatnosti úveru). V tomto prípade (i s ohľadom na vyššie cit. ustanovenie § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka) nemožno prijať iný výklad ako ten, že doba trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere nebola riadne a v podstate vôbec v zmluve uvedená.

28. Ďalej podľa § 9 ods. 2 písm. k) zákona o spotrebiteľských úveroch, je podstatnou náležitosťou zmluvy o spotrebiteľskom úvere aj uvedenie celkovej čiastky, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť. V danom prípade je v zmluve uvedený údaj o celkovej čiastke, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť z hľadiska princípu transparentnosti zavádzajúci, pretože súčin počtu splátok (108) a výšky anuitnej splátky (180,10 Eur) činí sumu 19 450,80 Eur, a pri odpočítaní nákladov poistenia sumu 18 360,- Eur (výška splátky by činila 170,- Eur), čo je v oboch prípadoch iná suma ako v zmluve uvedená celková čiastka 18 277,64 Eur. Rozdiel pritom predstavuje sumu až 82,36 Eur, čo predstavuje výšku skoro polovice jednej splátky. Je tak potrebné konštatovať, že tento údaj je v zmluve vyjadrený v neprospech spotrebiteľa, keďže z hľadiska transparentnosti ho ohľadom výhodnosti úveru uvádza do omylu tým, že uvádza nižšiu reálnu celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť. To súd vedie k záveru, že zmluva uvádza nesprávnu celkovú sumu, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, čo je voči spotrebiteľovi klamlivé a súčasne k záveru o nedostatku náležitosti zmluvy podľa § 9 ods. 2 písm. k) zákona o spotrebiteľských úveroch. Pokiaľ by v zmluve uvedený údaj o celkovej čiastke, ktorú je spotrebiteľ povinný zaplatiť bol pravdivý, potom nesedí dohodnutá a v zmluve uvedená výška splátok, alebo výška niektorých (spravidla posledných) splátok úveru; tieto vzhľadom na zistený rozdiel musia byť nepochybne nižšie, než ktoré uvádza zmluva. V dôsledku toho potom podľa názoru súdu zmluva neuvádza správne výšku všetkých splátok, ktoré bol spotrebiteľ povinný na splatenie úveru zaplatiť, čo vedie zase k záveru o nedostatočnom splnení povinnosti veriteľa uvádzať v zmluve výšku všetkých splátok istiny, úrokov a iných poplatkov a prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia [§ 9 ods. 2 písm. l) zákona o spotrebiteľských úveroch]. Pozornosti súdu neušlo ani, že v predloženej zmluve o spotrebiteľskom úvere chýba aj ďalšia povinná náležitosť v zmysle § 9 ods. 2 písm. k) citovaného zákona, a to uvedenie všetkých predpokladov použitých pre výpočet RPMN. Podľa názoru súdu nepostačuje, ak je v zmluve uvedená len hodnota RPMN, keď zákon výslovne uvádza, že v zmluve o spotrebiteľskom úvere je potrebné uviesť aj všetky predpoklady použité na výpočet RPMN, ktorý údaj je potrebné považovať za najdôležitejší pre spotrebiteľa, nakoľko zahŕňa v sebe všetky náklady, ktoré spotrebiteľ s poskytnutím úveru musí veriteľovi zaplatiť. Nesprávny je aj údaj o priemernej RPMN uvedený v zmluve (11,53%), keď podľa súhrnných informácií o údajoch o novoposkytnutých spotrebiteľských úveroch veriteľmi za 1. štvrtrok 2015 (stav ku dňu 31.3.2015), údaje ktoré boli platné aj ku dňu podpisu zmluvy, priemerná RPMN nezabezpečených spotrebiteľských úverov s dobou splatnosti od 5 až do 10 rokov vo výške viac ako 6 500,- Eur bola v skutočnosti len 10,39%. Uvedené bolo nepochybne v neprospech žalobcov v 1. a 2. rade, ktorí boli v postavení spotrebiteľov.

29. Následkom zistených nedostatkov zmluvy o úvere uzavretej žalobcami v 1. a 2. rade so žalovaným je podľa názoru súdu bezúčnosť a bezpoplatkovosť poskytnutého úveru v zmysle § 11 ods. 1 písm. b) zákona o spotrebiteľských úveroch a vzhľadom na tento záver boli žalobcovia v 1. a 2. rade povinní veriteľovi vrátiť len sumu reálne čerpaných prostriedkov z úverovej zmluvy, teda len sumu 10 000,- Eur a nie v skutočnosti uhradenú sumu 10 466,18 Eur. Preto o sumu 466,18 Eur sa potom žalovaný bezdôvodne obohatil, nakoľko mu žalobcovia v 1. a 2. rade plnili bez právneho dôvodu, keďže pre bezúčnosť a bezpoplatkovosť úveru žalovaný nemal nárok na plnenie úroku a poplatkov, a teda žalobcovia v 1. a 2. rade neboli povinní plniť žalovanému viac ako sumu vyčerpaného úveru.

30. K žalovaným vnesenej námietke premlčania súd poukazuje na to, že premlčanie je jeden z tradičných a významných inštitútov súkromného práva. Hlavným zmyslom existencie premlčania je

stimulovať veriteľa k rýchlemu a včasnému uplatneniu jeho práva a zároveň snaha predchádzať v konkrétnych prípadoch dôkaznej núdzi na strane veriteľa v súdnom konaní a prispieť aj k právnej istote účastníkov občianskoprávných vzťahov. Ak by totiž veriteľ po tom, čo mu vznikla možnosť uplatniť svoje práva príliš dlho s uplatnením svojho práva otáľal, sťažila by sa tým možnosť dopátrať sa skutkového stavu a sťažilo by to aj dôkazné konanie a zároveň by vznikol na dlhú dobu trvajúci nevyriešený právny vzťah a tento by neprispieval k právnej istote. Pri premlčaní práva na vydanie bezdôvodného obohatenia je ustanovená kombinovaná premlčacia doba, a to kratšia subjektívna (dvojročná) a dlhšia objektívna (trojročná alebo desaťročná). Tieto dve premlčacie doby začínajú plynúť, plynú a končia nezávisle od seba. Ak sa skončí plynutie čo aj len jednej z nich, právo sa premlčí, a to aj napriek tomu, že veriteľovi ešte plynie druhá premlčacia doba. Počiatok subjektívnej premlčacej lehoty na uplatnenie práva na vydanie bezdôvodného obohatenia je viazaný na okamih získania subjektívnej vedomosti oprávneného o tom že k bezdôvodnému obohateniu došlo a kto sa na jeho úkor obohatil. Oba tieto predpoklady musia byť splnené súčasne a až týmto časovým okamihom dochádza k zrodu žalobného práva oprávneného. Objektívna premlčacia lehota začína plynúť odo dňa kedy k bezdôvodnému obohateniu došlo. V prípade absolútnej neplatnosti právneho úkonu je plnenie poskytované na jeho základe bezdôvodným obohatením, pričom premlčacia doba začína u dodávateľa plynúť momentom prijatia nezákonnej platby, o ktorej vedel, že ju získava na úkor spotrebiteľa ako bezdôvodné obohatenie.

31. Z vykonaného dokazovania mal súd v danom prípade preukázané, že žalobca v 1. a 2. rade získal subjektívne vedomosť o tom, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto zaň zodpovedá až po porade so Združením na ochranu občana spotrebiteľa HOOS dňa 7.1.2019. K uplynutiu dvojročnej subjektívnej premlčacej doby ku dňu podania žaloby, t.j. k 7.1.2021, vo vzťahu k žalobou uplatneným nárokom teda nedošlo, nakoľko nárok bol pred súdom uplatnený v posledný deň lehoty. Žalovaný nijakým spôsobom napriek súdom poskytnutej príležitosti vo svojom vyjadrení nepreukázal, že sa žalobcovia v 1. a 2. rade o vzniku bezdôvodného obohatenia a o tom, kto sa na ich úkor obohatil dozvedeli už skôr a to pred márnym uplynutím dvojročnej subjektívnej premlčacej lehoty. Žalovaný vznesenú námietku premlčania riadne neodôvodnil a nepodložil relevantnými dôkazmi, pričom dôkazné bremeno v tomto prípade spočíva práve na jeho strane. V prípade ak žalovaný vznesie námietku premlčania je jeho povinnosťou preukázať skutočnosti pre určenie začiatku plynutia premlčacej doby a tým aj uplynutie premlčacej doby (rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Cdo/353/2014 a ďalšie). Pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby sa však vyžaduje skutočná (preukázaná), a nie len predpokladaná vedomosť. Skutočná vedomosť je taká, kedy sa navrhovateľ dozvedel také skutočnosti, ktoré mu umožnia uplatniť právo žalobou na súde (uznesenie NS ČR zo dňa 27.3.2007, sp. zn.: 33Odo/306/2005, rozsudok NS ČR sp. zn. 25Cdo/2581/98, zo dňa 31.8.2000 a ďalšie). Z hľadiska posúdenia začiatku plynutia dvojročnej subjektívnej premlčacej lehoty podľa ustanovenia § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka je teda rozhodujúci okamih, kedy sa oprávnený v konkrétnom prípade skutočne dozvie o tom, že došlo na jeho úkor k získaniu bezdôvodného obohatenia a kto ho získal. Zverejnením zákona o spotrebiteľských úveroch v Zbierke zákonov Slovenskej republiky sa uplatňuje len zásada, že neznalosť zákona neospravedlňuje, z toho však nemožno automaticky vyvodiť, že žalobcovia v 1. a 2. rade si boli vedomí aj toho, že na základe tohto zákona sa považuje úver zo zmluvy uzavretej medzi ním a žalovaným za bezúročný a bez poplatkov, a to najmä za situácie, ak je medzi stranami sporu táto skutočnosť sporná. Predpokladaná znalosť zákona jeho zverejnením v Zbierke zákonov SR, je okolnosťou objektívnou, pretože sa predpokladá u každého účastníka zmluvného vzťahu, na ktorý zákon dopadá, bez ohľadu na konkrétny subjekt. Vedomosť vyžadovaná § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka, je však vedomosťou subjektívnou, viažucou sa na konkrétny subjekt, nie len vedomosťou založenou na domnienke, preto sa skutočnosť, kedy sa strana o tom, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jej úkor obohatil v konaní dokazuje, na rozdiel od znalosti právneho predpisu, ktorá nie je predmetom dokazovania. Čas, kedy spotrebiteľ plní je pritom významný na účely objektívnej premlčacej lehoty a nemožno ho bez ďalšieho spájať so začiatkom subjektívnej premlčacej lehoty len s poukazom na povinnosť poznať právo. V tejto súvislosti súd poukazuje aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6MCdo 9/2012 zo dňa 16.1.2013, podľa ktorého princíp „neznalosť zákona neospravedlňuje“ musí ustúpiť dôležitejšiemu princípu - princípu ochrany spotrebiteľa a z najaktuálnejšej judikatúry tiež na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č.k. III. ÚS 43/2020-48 z 12.5.2020. Z rovnakých dôvodov nemôže byť v prípade bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru takouto rozhodujúcou skutočnosťou, od ktorej začína plynúť subjektívna premlčacia lehota ani moment prijatia platby dodávateľom od spotrebiteľa nad rámec poskytnutej istiny spotrebiteľského úveru.

32. Pre posúdenie, či sa v danom prípade nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia premlčuje v 3-ročnej alebo v 10-ročnej objektívnej premlčacej lehote je relevantné nielen zistenie, kedy spotrebiteľ plnil, ale hlavne zistenie, či dodávateľ mal reálnu možnosť získať poznatok, že prijíma nezákonnú platbu a že ju získava ako bezdôvodné obohatenie na úkor spotrebiteľa. Spôsobilým dôkazom o minimálne nepriamom úmysle veriteľa bezdôvodne sa na úkor spotrebiteľa obohatiť prijímaním platieb od spotrebiteľa po splatení spotrebiteľovi poskytnutej sumy úveru je prijímanie takýchto platieb v dobe, keď už existovala judikatúra súdov k bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru a k neplatnosti spotrebiteľských zmlúv a to nielen vo veciach, v ktorých bol dodávateľ sám stranou takéhoto konania, ale aj týkajúca sa iných podnikateľských subjektov. V tejto súvislosti súd príkladmo poukazuje na rozhodnutia súdov z obdobia, pred ktorým malo dôjsť k prijatiu platby žalovaným nad rámec istiny poskytnutého úveru (t.j. pred dňom 30.9.2015), podľa ktorých boli spotrebiteľské zmluvy pripravené priamo žalovaným (t.j. Poštovou bankou a.s.) sankcionované bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou úveru z dôvodu nedodržania náležitostí vyžadovaných zákonom o spotrebiteľských úveroch (vrátane skôr platného zákona č. 258/2001 Z.z.) - Konkrétne na rozsudok Okresného súdu Bratislava II sp. zn. 9C/61/2006 z 12.12.2012, Okresného súdu Žilina sp. zn. 8C/242/2014 z 22.1.2015, či Okresného súdu Piešťany sp. zn. 6Cb/63/2008 z 19.3.2015. Vo vzťahu k dôvodnosti príklonu súdu k aplikácii desaťročnej objektívnej premlčacej o úmyselnom bezdôvodnom obohatení žalovaného súd ďalej poukazuje na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 1Co/46/2019 z 28.1.2020, ktorý okrem iného analyzuje aj dopad uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 1Cdo 238/2017 z 18.10.2018 na súdnu prax, o ktorý sa opiera i žalovaným predložené uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo/219/2019 z 21.10.2020. Podľa označených uznesení najvyššieho súdu totiž nie veriteľ má dôkazné bremeno dokázať svoju nebanalnosť, ale spotrebiteľ má povinnosť dokázať vedomostnú a vôľovú zložku úmyselného konania na strane firmy. V prípade, ak spotrebiteľ neunesie bremeno dôkazu, potom bude dopadať na prípad kratšia objektívna trojročná premlčacia doba, ktorá je pre spotrebiteľa nepriaznivá. Najvyšší súd pri formulovaní svojho záveru použil analógiu z trestného práva. V tomto smere však vznikajú úvahy o kolízii takéhoto postupu s princípom efektivity újinného práva. Je totiž problematické (takmer nemožné), aby spotrebiteľ preukázal firme jej vedomosť o porušovaní pravidiel a tiež preukázal uzrokovanie (vedomosť) na strane osôb konajúcich za veriteľa, že sa veriteľ obohacuje. Navyše je problematická otázka, že ak je dodávateľ- poskytovateľ úveru právnickou osobou, u ktorej osoby na strane firmy má spotrebiteľ dokazovať vedomosť o porušovaní práva. Je nutné podotknúť, že v inej veci Súdny dvor rozhodol, že vyžadovanie od spotrebiteľa preukázať konanie na strane dodávateľa je v rozpore s princípom efektivity. Išlo o prípad francúzskych súdov, ktoré sa zaoberali dokazovaním porušenia pravidiel o preverovaní bonity spotrebiteľa (pozri rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-449/13, CA Consumer Finance SA proti Ingrid Bakkausovej a spol., bod 9., podľa ktorého sa ustanovenia smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS majú vykladať v tom zmysle, že bránia vnútroštátnej právnej úprave, podľa ktorej dôkazné bremeno nesplnenia povinností upravených v článkoch 5 a 8 Smernice 2008/48 zaťažuje spotrebiteľa). V tomto type vecí je pritom aj oproti vyššie uvedenému prípadu ďaleko viac náročnejšie dokázať dodávateľovi jej vedomosť a uzrokovanie o porušovaní pravidiel týkajúcich sa poskytnutia úveru. Spotrebiteľ má preto len možnosť poukázať na fakty, ku ktorým došlo, no je extrémne náročné (takmer nemožné) vyžadovať od neho preukázať vedomostnú a vôľovú zložku konania firmy. Preto nie spotrebiteľ by mal dokazovať firme jej vedomosť o porušovaní zákona, ale firma by mala mať dôkazné bremeno, že pri prijatí platby nekonala úmyselne. Tak má veriteľ šancu dokázať len nebanalnosť, aby sa aplikovala pre neho priaznivejšia kratšia trojročná objektívna premlčacia doba. Odhliadnuc od týchto úvah vyplývajúcich z rozhodovania Súdneho dvora EÚ treba v prejednávanej veci zdôrazniť, že úmysel (minimálne nepriamy) je daný absenciou konkrétnych zákonnými ustanoveniami špecifikovaných náležitostí predmetnej zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Napriek tomu, že žalovaný ako banka pôsobiaca na celom území Slovenskej republiky disponuje primeraným právnym aparátom, ktorý pripravuje formuláciu zmluvných podmienok, za ktorých poskytuje spotrebiteľské úvery, nepochybne si musí byť vedomý sankcie bezúročnosti a bezpoplatkovosti spotrebiteľských úverov v prípade ak zmluvy, na podklade ktorých boli poskytnuté nespĺňajú náležitosti vyžadované platnou zákonnou úpravou. Potom nedodržanie zákonom ustanovených podmienok je nutné vyhodnotiť ako úmyselné porušenie zákona o spotrebiteľských úveroch a z toho potom vyplýva ako nutný dôsledok aj úmysel (minimálne nepriamy) na strane dodávateľa získať od spotrebiteľa bezdôvodné obohatenie prijatím platby nad istinu poskytnutého úveru. Keďže do pojmu ustálená rozhodovacia prax najvyšších súdnych inštancií je potrebné zahrnúť nielen rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ale rovnako tak aj rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie (na čo sám žalovaný vo svojom stanovisku k žalobe správne poukazuje), pre

vo veci konajúci súd je tým daná možnosť odklonu od vyššie uvedeného názoru najvyššieho súdu obsiahnutého v jeho uznesení sp. zn. 1Cdo/238/2017 (§ 220 ods. 3 C.s.p.). Podľa názoru súdu v danom prípade teda došlo zo strany žalovaného k úmyselnému získaniu bezdôvodného obohatenia na úkor žalobcov v 1. a 2. rade a objektívna premlčacia lehota vo vzťahu k uplatnenému nároku tak neuplynula.

33. Vychádzajúc zo zistenia, že žalobcovia v 1. a 2. rade nedôvodne žalovanému zaplatili sumu 466,18 Eur, hoci úver im poskytnutý bol bezúročný a bez poplatkov a súčasne žalovaným vznesená námietka premlčania bola posúdená ako nedôvodná, súd žalobe v časti nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia vyhovel a výrokom I. tohto rozsudku žalovaného zaviazal vydať žalobcom v 1. a 2. rade bezdôvodné obohatenie v sume 466,18 Eur s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 466,18 Eur od 20.1.2021 do zaplata, to všetko v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

34. Podľa § 166 ods. 1 a 2 C.s.p., v záujme hospodárnosti konania súd spojí na spoločné konanie také konania, ktoré sa pred ním začali a skutkovo spolu súvisia alebo sa týkajú tých istých strán. Ak boli také konania pridelené viacerým sudcom toho istého súdu, rozhodne o spojení konaní ten sudca, u ktorého sa začalo konanie skôr. Ak sa v žalobe uvádzajú veci, ktoré sa na spojenie nehodia, alebo ak odpadnú dôvody, pre ktoré súd konania spojil, súd môže niektorú vec vylúčiť na samostatné konanie.

35. Nároky na určenie, že zmluvná podmienka uvedená v časti [2], bode [2.2] zmluvy o spotrebiteľskom úvere lepšia splátka č. XXXXXXXXXXXX z 15.6.2015 uzavretej medzi žalobcami v 1. a 2. rade a žalovaným v znení: „S poskytnutým úverom súvisia nasledujúce poplatky: ... 1.Upomienka pri omeškaní splátky: 10,- € 2. Upomienka pri omeškaní splátky: 25,- € ...“ a na určenie, že zmluvná podmienka uvedená v časti [2], bode [2.17] zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXX z 15.6.2015 uzavretej medzi žalobcami v 1. a 2. rade a žalovaným v znení: „Dlžník/Spoludlžník súhlasí, aby sa ich platby započítavali v nasledujúcom poradí: a) poplatky podľa ZoÚ, b) úrok z omeškania, c) zmluvný úrok z Úveru, d) splátka istiny úveru, pričom platí, že v prípade viacerých pohľadávok Banky voči Dlžníkovi/Spoludlžníkovi sa platby Dlžníka/Spoludlžníka započítavajú najskôr na pohľadávky skôr splatné.“, sú neprijateľné a z tohto dôvodu neplatné s príslušenstvom súd vylúčil v zmysle § 166 ods. 2 C.s.p. na samostatné konanie, keďže dospel k záveru, že o takomto type nároku nemôže byť rozhodnuté bez výslovného súhlasu strán s rozhodnutím o veci bez nariadenia pojednávania postupom podľa § 297 C.s.p., pričom v danom prípade takýto súhlas stranami zo spisu nevyplýva. S ohľadom na platné obmedzenia pre vykonávanie pojednávani vyplývajúce zo zákona č. 62/2020 Z. z. o niektorých mimoriadnych opatreniach v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 a v justícii a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony a na neho naviazanú vyhlášku č. 24/2021 Z. z. o vykonávaní pojednávani, hlavných pojednávani a verejných zasadnutí v čase mimoriadnej situácie a núdzového stavu však v čase rozhodnutia o nariadení termínu verejného vyhlásenia rozsudku nebolo zrejmé, kedy konkrétne by mohla byť vec reálne verejne prerokovaná, nakoľko aj s ohľadom na čas podania žaloby znesie odklad. Súd vedený princípom hospodárnosti konania tak týmto rozsudkom rozhodol o nároku, o ktorom bolo možné bez nariadenia termínu pojednávania rozhodnúť, t.j. o nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia (termín verejného vyhlásenia rozsudku bol určený 7.5.2021 a zverejnený na úradnej tabuli súdu 10.5.2021), pričom o ostatných uplatnených nárokoch bude rozhodnuté v samostatnom (vylúčenom) konaní a to v súlade s podmienkami vyplývajúcimi z procesných predpisov.

36. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 a 2 C.s.p., v zmysle ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci, pričom ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo. Žalobcovia v 1. a 2. rade boli vo vzťahu k nároku, o ktorom bolo rozhodnuté plne úspešní, súd im priznal plný nárok na náhradu trov konania. O konkrétnej výške vzájomnej náhrady trov konania potom súd rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozhodnutia postupom podľa § 262 ods. 2 C.s.p.

Poučenie:

Proti výroku II. tohto rozsudku o vylúčení špecifikovaných nárokov na samostatné konanie odvolanie nie je prípustné. Proti ostatným výrokom tohto rozsudku (t. j. I. a III.) môže podať odvolanie strana, v ktorej neprospech bol rozsudok vydaný (§ 359 C.s.p.). Odvolanie sa podáva v lehote 15 dní od doručenia

rozsudku na Okresnom súde Bardejov. Odvolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v uvedenej lehote podané na príslušnom odvolacom súde (§ 362 ods. 1, 2 C.s.p.).

V odvolaní popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 C.s.p.) je treba uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 C.s.p.).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 C.s.p.).

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 C.s.p.). Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 C.s.p.). Odvolanie len proti odôvodneniu rozsudku nie je prípustné (§ 358 C.s.p.).

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie (§ 366 C.s.p.).

Ak podá ten, kto je na to oprávnený, včas odvolanie, nenadobúda rozhodnutie právoplatnosť, dokiaľ o odvolaní právoplatne nerozhodne odvolací súd. Ak sa rozhodlo o niekoľkých právach so samostatným skutkovým základom alebo ak sa rozhodnutie týka niekoľkých subjektov a ide o samostatné spoločenstvo podľa § 76 a odvolanie sa výslovne vzťahuje len na niektoré práva alebo na niektoré subjekty, nie je právoplatnosť výroku, ktorý nie je napadnutý, odvolaním dotknutá. To neplatí, ak od rozhodnutia o napadnutom výroku závisí výrok, ktorý odvolaním nebol výslovne dotknutý, alebo ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu. Právoplatnosť ostatných výrokov nie je dotknutá ani vtedy, ak odvolanie smeruje len proti výroku o trovách konania, o príslušenstve pohľadávky, o jej splatnosti alebo o predbežnej vykonateľnosti (§ 367 C.s.p.).

Dokiaľ o odvolaní nebolo rozhodnuté, možno ho vziať späť. Ak odvolateľ vzal odvolanie späť, nemôže ho podať znova. Ak odvolateľ vezme odvolanie späť, právoplatnosť napadnutého rozhodnutia nastane, ako keby k podaniu odvolania nedošlo. Lehoty, ktoré majú plynúť od právoplatnosti napadnutého rozhodnutia, plynú v takom prípade od právoplatnosti uznesenia o zastavení odvolacieho konania. Ak sa odvolanie, o ktorom nebolo rozhodnuté, vzalo späť, odvolací súd odvolacie konanie zastaví. Ak sa odvolanie vzalo späť sčasti, použijú sa ustanovenia predchádzajúcich odsekov primerane (§ 369 C.s.p.).

Ak je žaloba vzatá späť po rozhodnutí súdu prvej inštancie, ale skôr, ako rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť, odvolací súd rozhodne o pripustení späťvzatia. Súd späťvzatie žaloby nepripustí, ak s tým protistrana z vážnych dôvodov nesúhlasí. Ak späťvzatie žaloby pripustí, odvolací súd zruší rozhodnutie

súdu prvej inštancie a konanie zastaví. Ak je žaloba vzatá späť sčasti, použijú sa ustanovenia predchádzajúcich odsekov primerane (§ 370 C.s.p.).

Žalobu nemožno v odvolacom konaní meniť (§ 371 C.s.p.). V odvolacom konaní nemožno uplatniť práva voči žalobcovi vzájomnou žalobou (§ 372 C.s.p.).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov, ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.